

Hesy Aquaculture B.V. levert wereldwijd RAS systemen

Door Jan-Willem Henfling. Foto's genomen door de auteur en Hesy.

Kwintshoul, waar ligt dat in hemelsnaam? “Neem bij Den Haag Centraal tram 9 naar Vrederust, bel Sander als je bijna bij het eindpunt bent, en hij pikt je daar op” instrueerde Arie de Bondt de dag voorafgaand aan mijn bezoek. De rit per tram duurt een dik half uur en voert me in zuidelijke richting. Nooit geweten dat Den Haag zo uitgestrekt is! De volgende 10 minuten per auto voert ons tussen enorme kassen en langs brede sloten naar een industrieterrein met wat nieuwe loodsen en enkele bedrijfsgebouwen die door een computer ontworpen lijken. Saaiere architectuur vind je vast nergens in Nederland. HESY op de gevel van een ervan maakt duidelijk dat we zijn aangekomen. Beneden een ruime opslagplaats en de ruimte waar installaties worden klaargemaakt voor transport wereldwijd. Boven een ruim en licht kantoor met de twee directeuren: Julian (43) en Sander (41).

Hesy is opgericht in 1984 door Arie de Bondt, de vader van de twee directeuren, als Hesy Bergambacht BV om RAS systemen te ontwikkelen en beschikbaar

te maken voor vistelers vertelt Julian. Het toenmalige ministerie van LNV zag een toekomst voor systemen om paling te telen op het land en het afvalwater te hergebruiken, zodat belasting van oppervlaktewater minimaal zou zijn. De Bondt sr zag de mogelijkheden, benutte de subsidies en bedacht de eerste systemen. Dat was nog voor het loodgietersbedrijf waar hij toen werkte. Het concept werkte boven verwachting en de Bondt richtte zijn eigen bedrijf op. Tot 1995 werden tientallen systemen gemonteerd voor klanten in voornamelijk Nederland, België, Duitsland. In 1995 kwamen Julian en Sander in het bedrijf en brachten hun ervaringen mee uit de elektrotechniek. Voordien werkten ze respectievelijk bij Siemens en Stork. In diezelfde periode werd Hesy uitgenodigd door een Australische Nederlander die ook paling wilde gaan kweken. Glosaal bleek daar, tegen verwachting, niet te vinden en zo leerden ze dat je in de zelfde systemen

Oprichter Arie de Bondt en de huidige directie Sander (L) en Julian (R) zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Julian de Bondt met de wereld van Hesy (iedere speld is een land met een of meer installaties geleverd door Hesy)

ook vissoorten als baramundi en murray cod kunt telen. Intussen zijn meer dan 110 systemen geleverd op alle continenten en met capaciteiten die variëren van 50 MT tot 1000 MT/jaar. Het bedrijf heeft, inclusief de directie, 6 man in dienst en werkt vooral met ervaren freelancers die per project worden ingehuurd. De gemiddelde jaaromzet is in de orde van zo'n 3.000.000 euro.

Aquacultuur systemen in Nederland

Julian: "Ik zie geen trend over de jaren van klein naar groot, of zo iets. Wel dat de laatste tijd de bouw van grote systemen stagneert. We hebben veel aanvragen voor grote installaties, maar de financiering lijkt momenteel overal een probleem. Die grote systemen zijn voornamelijk voor tilapia, zeebaars, grouper en catfish. Probleem is de rentabiliteit van de installaties. De productiekosten van een kg vis zijn tussen de 2 euro en 5 euro per kilo, maar in Nederland bijvoorbeeld zo'n 6 euro, vooral door de hoge loonkosten. Palingkwekers komen wellicht nog wel uit, maar het blijft marginaal. Als Nederland, net als veel Oost Europese landen, nu ook eens 50% subsidie

zou geven op de investering. Wat nu nog wel uit kan is een speciale vis, zoals steur of misschien yellow tail. Met tarbot ging het ook goed toen de kwekers 12 euro per kilo kregen, maar nadat de Spaanse kwekers op de markt kwamen, zitten we in Nederland aan het rentabiliteitsplafond. De prijzen gaan in Nederland vanzelf wel weer omhoog als de economie verder aantrekt en de invoer van goedkope snoekbaars minder wordt zodra de Russische meren zijn leeggevisst."

Toekomstige uitdagingen

Aquacultuur: "Welke uitdagingen zie je in de nabije toekomst?" Julian: "Een kleinere voetafdruk voor de gebouwen, dus kleinere en effectiever filters, meer energie efficiëntie, nog meer automatisering. Maar bedenk wel dat de techniek al behoorlijk ver is doorontwikkeld. Uiteindelijk vragen mensen om viskwekerijen. We bieden ze daarom altijd een reeks van hoge en lagere technieken. Het komt er op neer dat je in Azië, Australië en Europa veel automatisering wilt vanwege de hoge loonkosten. "

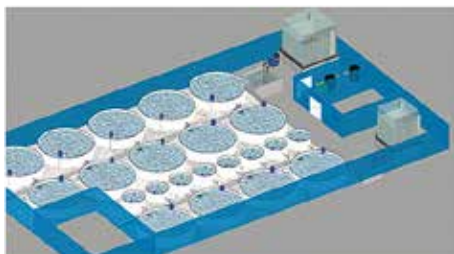

Sander de Bondt ontwerpt een installatie.

De toekomst voor systeembouwers

Aquacultuur: "Hoe zie je de toekomst van jullie bedrijfstak over, zeg, 10 jaar?" Julian: "Ik hoop natuurlijk dat we weer zo'n groei krijgen als tussen 2000 en 2007. Ik zie daarbij niet de noodzaak van technologische doorontwikkeling. We lopen wel zo'n beetje tegen de limiet aan en ik denk ook niet dat onze klanten opnieuw de financieringsmogelijkheden krijgen die ze vroeger hadden. Wel zie ik turn key projecten op zeer uiteenlopende formaten als trend. Daarop inspelen is een uitdaging die we denk ik goed aankunnen. Zo weinig mogelijk in Nederland voorbereiden, maar wel alles

pasklaar en compleet leveren, zodat we onze doelgroep overal kunnen bedienen." Aquacultuur: "Is er, wat jullie betreft nog een rol weggelegd voor Wageningen, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van nieuwe concepten?" Julian: "Wageningen is gewoon een commerciële instantie. Dat maakt iedere samenwerking lastig. Ze hebben hun eigen belangen. Je kunt ook geen ideeën met ze uitwisselen, want alles dat je bespreekt komt op een publiek platform. We werken wel intensief samen met universiteiten in het Midden Oosten, Australië en Korea bijvoorbeeld en in Afrika ook."

Ontwerp en uitvoering van opkweekinstallaties voor Leghari Fish Farms voor Royal Fish Pakistan.